

Oponentní posudek na rigorózní práci Mgr. Markéty Dlouhé
Vyživovací povinnost

Autorka předložila k posouzení rozsáhlou rigorózní práci (129 stran, připojen je seznam literatury), ve které se zevrubně věnuje otázkám výživného a vyživovací povinností. Téma je velmi aktuální a je umocněno i výsledky sociologických výzkumů, z kterých vyplývá, že značný počet dětí se rodí mimo manželství. Připočteme-li k tomu navíc skutečnost, že téměř polovina manželství se rozvádí, vyplyne z toho závěr, že právní úprava výživného zasahuje do života velké části populace.

Autorka se zhostila zpracování zvoleného tématu více než **zdařile. Dokonale** si osvojila právní úpravu obsaženou jak v občanském zákoníku z roku 1964, tak i právní úpravu novou. Dobře se připravila ke zpracování tématu i studiem rozsáhlé literatury, a to jak časopisecké, tak i monografické. Vyjadřuje se přesně, citační aparát je bezvadný. Z obsahu práce **vyplývá, že autorka sama** prošla určitým názorovým vývojem. Jak uvádí na straně 50 přiklání se nejprve k názoru, že při určování výše výživného by měly být k dispozici doporučující tabulky, které by problematiku určení výše výživného **sjednocovaly, aby nedocházelo k dramatickým odlišnostem v soudních rozhodnutích**. Postupně však dospěla k závěru, že soudní rozhodování o určení výše výživného je v každém případě individuální a nelze paušálně rozhodovat bez přihlédnutí ke všem okolnostem každého jedinečného případu (srov. mimořádně kvalitně zpracovanou část práce 7.3.4. „Současné trendy v oblasti určování rozsahu vyživovací povinnosti“). Autorku v této souvislosti **upozorňuji**, že úsilí směřující k určité standardizaci výše výživného je téměř evergreenem, protože jde o téma diskutované již dlouhá desetiletí, např. v podobě „objektivizace“ výživného.

V práci autorka zkoumá nejprve obecné otázky vyživovací povinnosti na straně 19 an, aby následně podrobně **rozebrala a** kritéria pro stanovení rozsahu vyživovací povinnosti. V této části je záslužné, že neopomenula upozornit a rozvést kritérium dobrých mravů (s. 32) jako obecného korektivu pro přiznání výživného. Následně se věnuje již jednotlivým druhům vyživovací povinnosti přičemž vyváženě akcentuje rovněž vyživovací povinnost dětí k rodičům, která bývá mnohdy přehlížena, a to z toho důvodu, (který autorka správně uvádí), že rodiče vůči svým dětem se jen málokdy domáhají plnění vyživovací povinnosti. Kupodivu neplnění

vyživovací povinností dětí k rodičům není **rovněž** společensky tak **odsuzováno**, jako **v** případě když vyživovací povinnost neplní vůči svému dítěti **rodič**. Autorka se v souvislosti **s** neplněním vyživovací povinnosti rodiče k dítěti **zabývala** i otázkou, zda by nebylo namístě, aby **v** případě shora **popsaném** nepřešla vyživovací povinnost na stát, který by tuto povinnost za (neplněního) rodiče plnil. Vzdor době, která uplynula od zpracováním rigorózní práce, lze konstatovat, že tato otázka **neztratila** nic na své aktuálnosti, jak o tom svědčí nedávná rozprava v denním tisku a možné legislativní náměty jejího řešení. Setrvává autorka stále na svém názoru, že tzv. zálohované výživné má právní i společenský význam i dnešní době? V té souvislosti by mě zajímalo jak autorka hodnotí v minulých letech zavedený prostředek sloužící k vymožení výživného, kterým je možnost odnětí řídičského průkazu **rodiči**, který svou vyživovací povinnost neplní.

Z připojeného základního přehledu německé a švýcarské úpravy upravující problematiku výživného respektive jejího neplacení, lze soudit, že zkušenosti s touto náhradní formou plnění vyživovací povinnosti mají ve Švýcarsku (čl. 131 an. švýcarského občanského zákoníku).

V jednotlivostech upozorňuji na možnou jazykovou nepřesnost při překladu čl. 125 odst. 2. bod 3 švýcarského občanského zákoníku, který ve francouzské **mutaci** hovoří o „životní úrovni manželů během manželství“ zatímco autorka zákonný text (**zřejmě v německé mutaci**) překládá slovy „životní postoj během manželství“ (s.104).

Rád uzavírám, že posuzovaná práce Mgr. **Dlouhé** vyhovuje všem formálním i **obsahovým požadavkům**, které jsou na práce rigorózní kladeny.

Proto doporučuji předloženou rigorózní práci k obhajobě.

V Praze dne 11. 11. 2014

Prof. JUDr. Jan Dvořák, CSc.